

«ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ БІБЛІОТЕКОЮ ВНЗ»

*“Бібліотеки ВНЗ : досвід та перспективи
II Міжнародна науково-практична конференція
19-21 червня 2017р.*

Ніколаєнко Наталії Миколаївни
Директор НБ УІПА
канд.наук із соц. комунікацій

Актуальність теми

визначається нерівноважним станом системи управління, яка має носити науковий, інноваційний характер і базуватися на упровадженні інноваційних технологій управління в практичну діяльність бібліотек та зумовлена протиріччями між

активним процесом розвитку
бібліотечної діяльності

невизначеністю
системних підходів щодо управління
бібліотекою як соціокомунікаційною
установою

посиленням ролі бібліотек у
процесі формування єдиного
інформаційно-комунікаційного
середовища України

необхідністю пошуку інноваційних
підходів до створення і
впровадження нових моделей
системної трансформації управління

Передумови для ефективного функціонування управління бібліотекою

Сучасні концепції менеджменту розглядають бібліотеку як відкриту систему, розвиток якої залежить від впливу зовнішнього середовища. Бібліотека має застосовувати ситуаційний підхід до управління, згідно з яким побудова внутрішньобібліотечної системи управління є відповіддю на різноманітні впливи зовнішнього середовища, а успіх його застосування залежить від кваліфікації і досвіду провідних управлінців та застосовуваних технологій управління

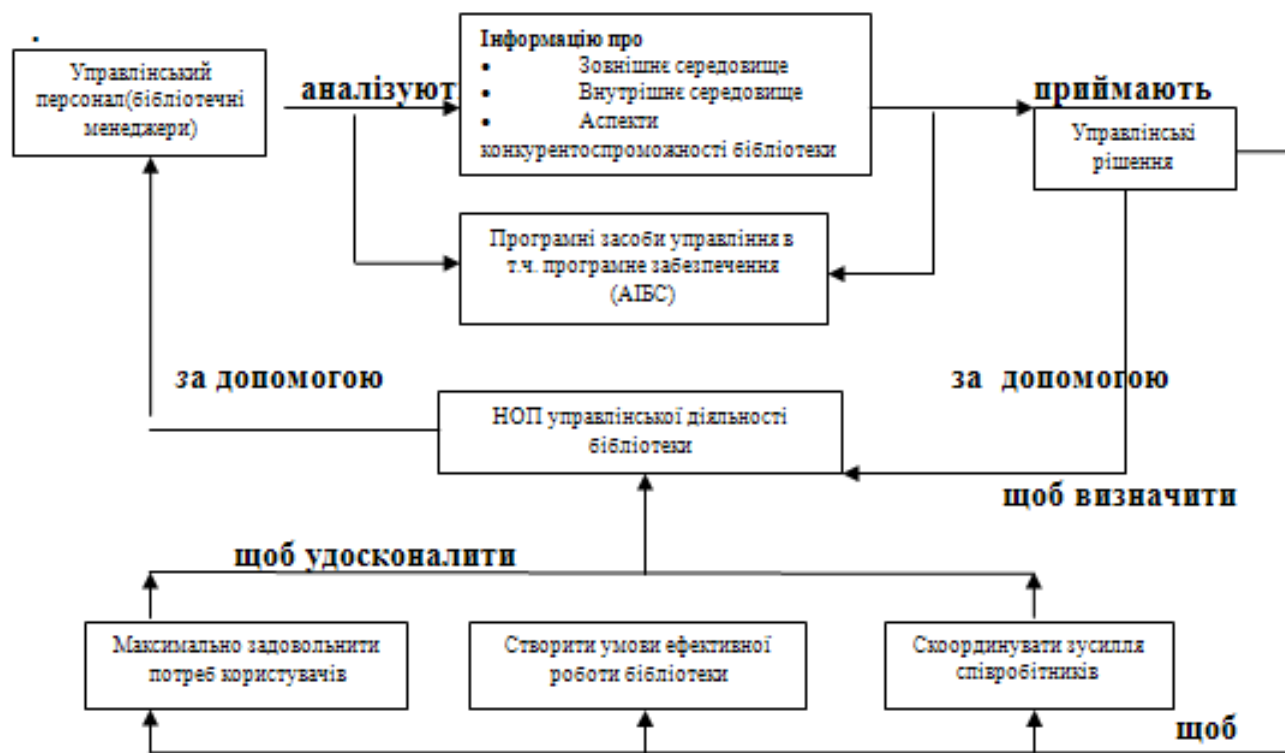
Передумови для ефективного функціонування управління бібліотекою

Формування комунікаційного простору бібліотеки

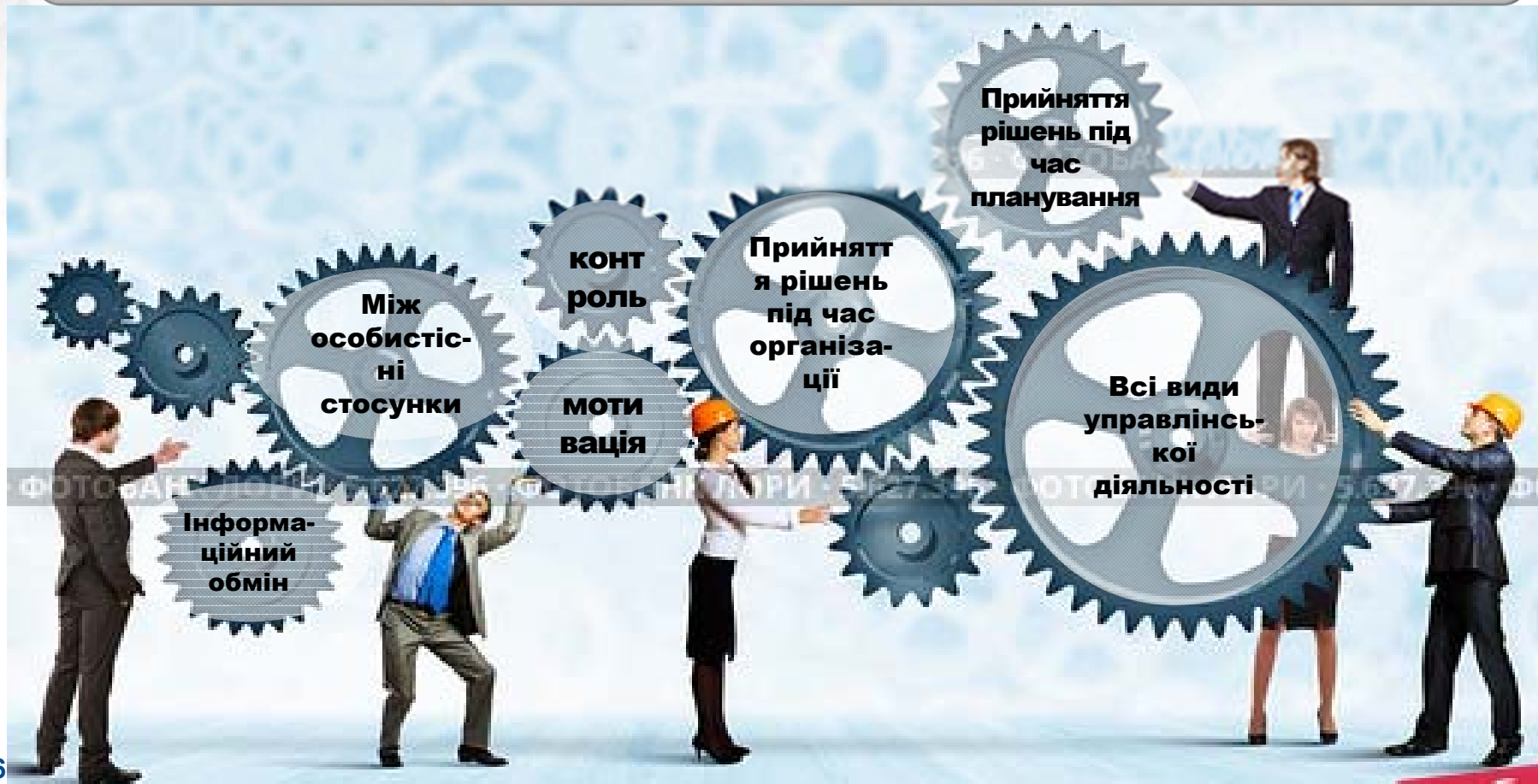
Передумови для ефективного функціонування управління бібліотекою

Формування комунікаційного простору бібліотеки

Передумови для ефективного функціонування управління бібліотекою

Формування системи управлінських комунікацій

Управління бібліотечним виробництвом

Принципи управління бібліотечним виробництвом

науко-
вість

системність

економічність

соціальна
відповідаль-
ність

єдиноначаль-
ність і
колегіальність

об'єктивність

повнота
інформації

Прийняття колегіальних управлінських рішень

Принципи організації праці керівника бібліотеки

Делегування

передача
повноважень
тактичним і
оперативним
керівникам для
вирішення
визначених
завдань

Спеціалізація

поділ праці між
оперативними і
тактичними
керівниками за
функціям
управління

Паралельність

одночасне
виконання
операцій процесу
управління

Пропорційність

рівномірний
розподіл робіт
між тактичними і
оперативними
керівниками

Ритмічність

якісне
безперервне
виконання
функцій
управління

Соціологічне дослідження 2014-2015рр.

Запропоновано 24 запитання

функціонально-організаційні, які спрямовані на створення найефективніших систем управління (1-10 запитання);

ресурсні, що пов'язані з відповідним матеріально-технічним та іншими, видами забезпечення системи управління (11-19 запитання);

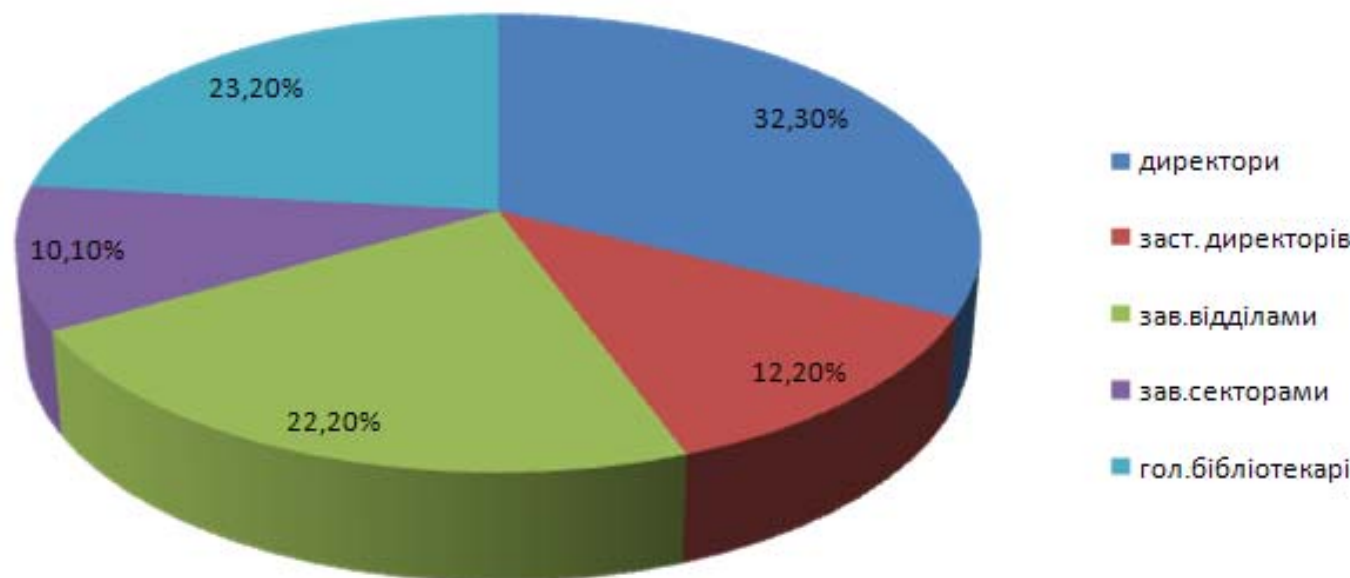
методичні, які передбачають розробку більш досконалих способів та прийомів підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень (20-22 запитання);

технологічні, націлені на поліпшення процесу функціонування систем управління на всіх його етапах та стадіях (23, 24 запитання).

Соціологічне дослідження 2014-2015рр.

**Анкетування бібліотечних керівників всіх рівнів - 297 респондентів
(242 - фахівці бібліотек ВНЗ, 55 – фахівці публічних бібліотек
України)**

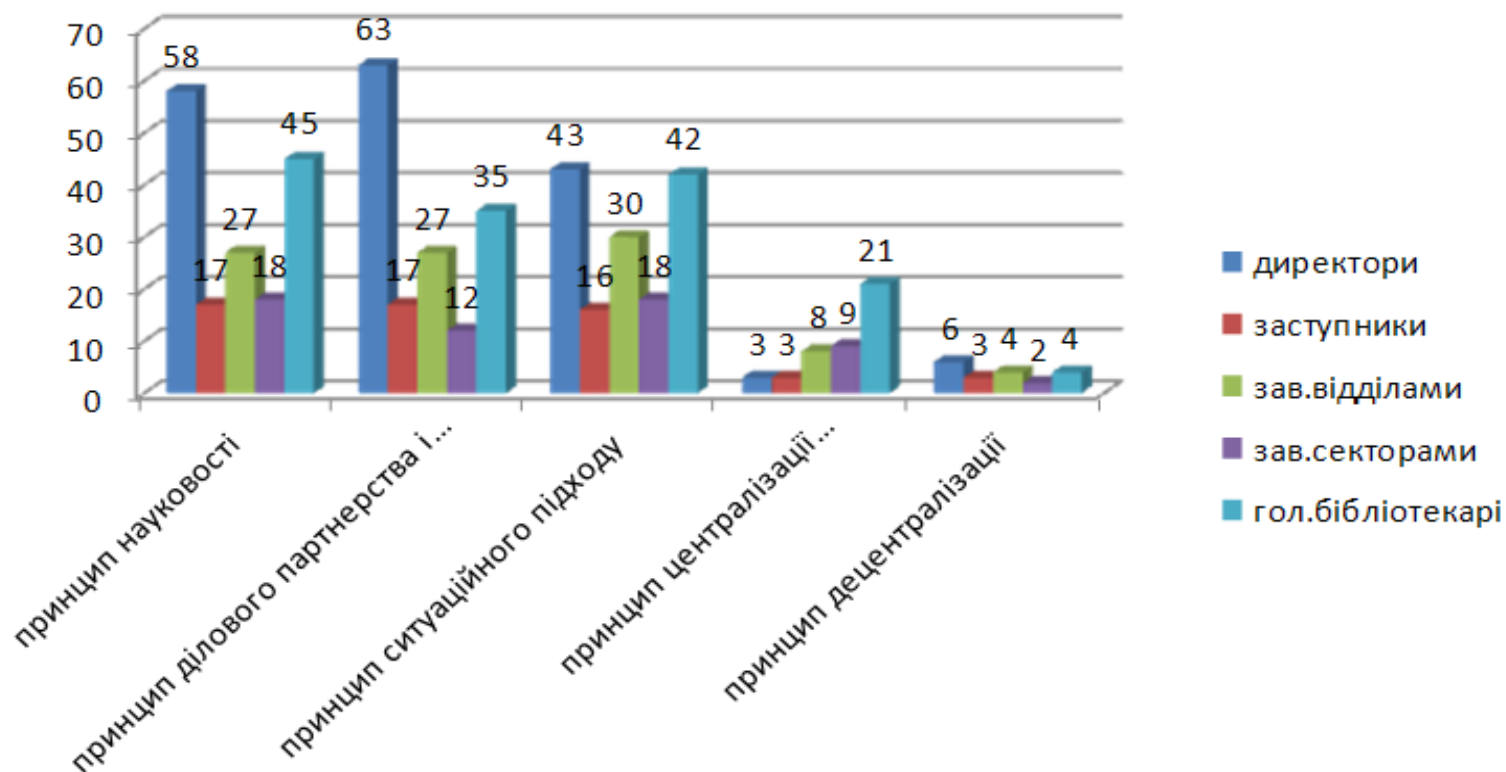
Розподіл респондентів

Результати дослідження

Домінують принципи науковості , ділового партнерства і демократизації управління

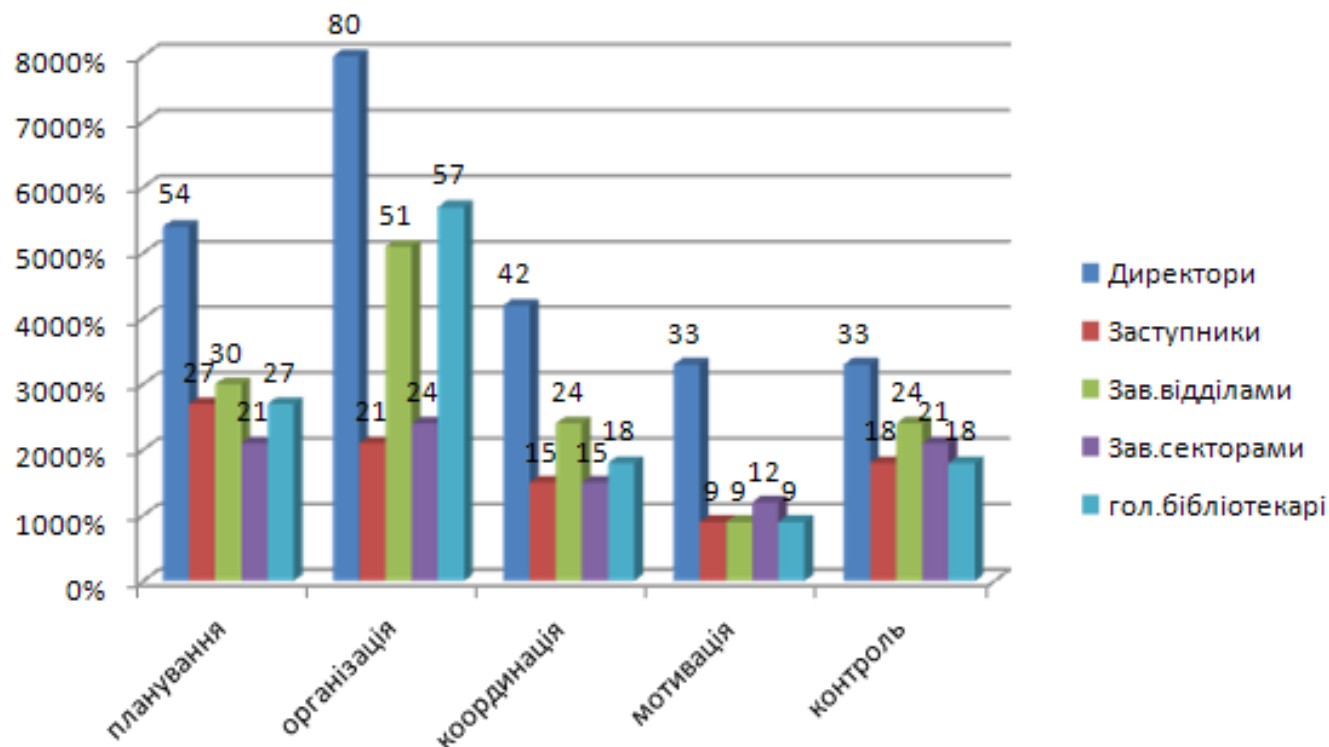
Принципи управління

Результати дослідження

Респонденти надають перевагу функціям планування і організації

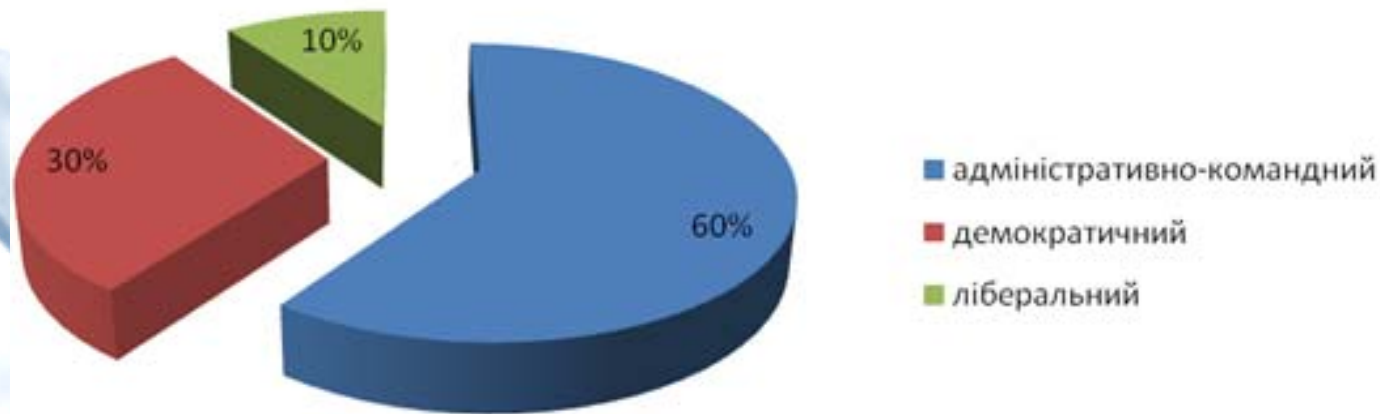
Функції управління

Результати дослідження

Стиль управління керівників всіх рівнів переважно на 60% адміністративно-командний, 30% респондентів надають перевагу демократичному стилю і 10% ліберальному

Стилі управління

Результати дослідження

Анкетування серед керівників бібліотек України засвідчило, що 90% активно використовують:

стратегічний менеджмент (стратегічне планування, SWOT-аналіз)

інноваційний менеджмент (бенчмаркінг, контролінг, реінжиніринг, фандрейзинг, консалтинг)

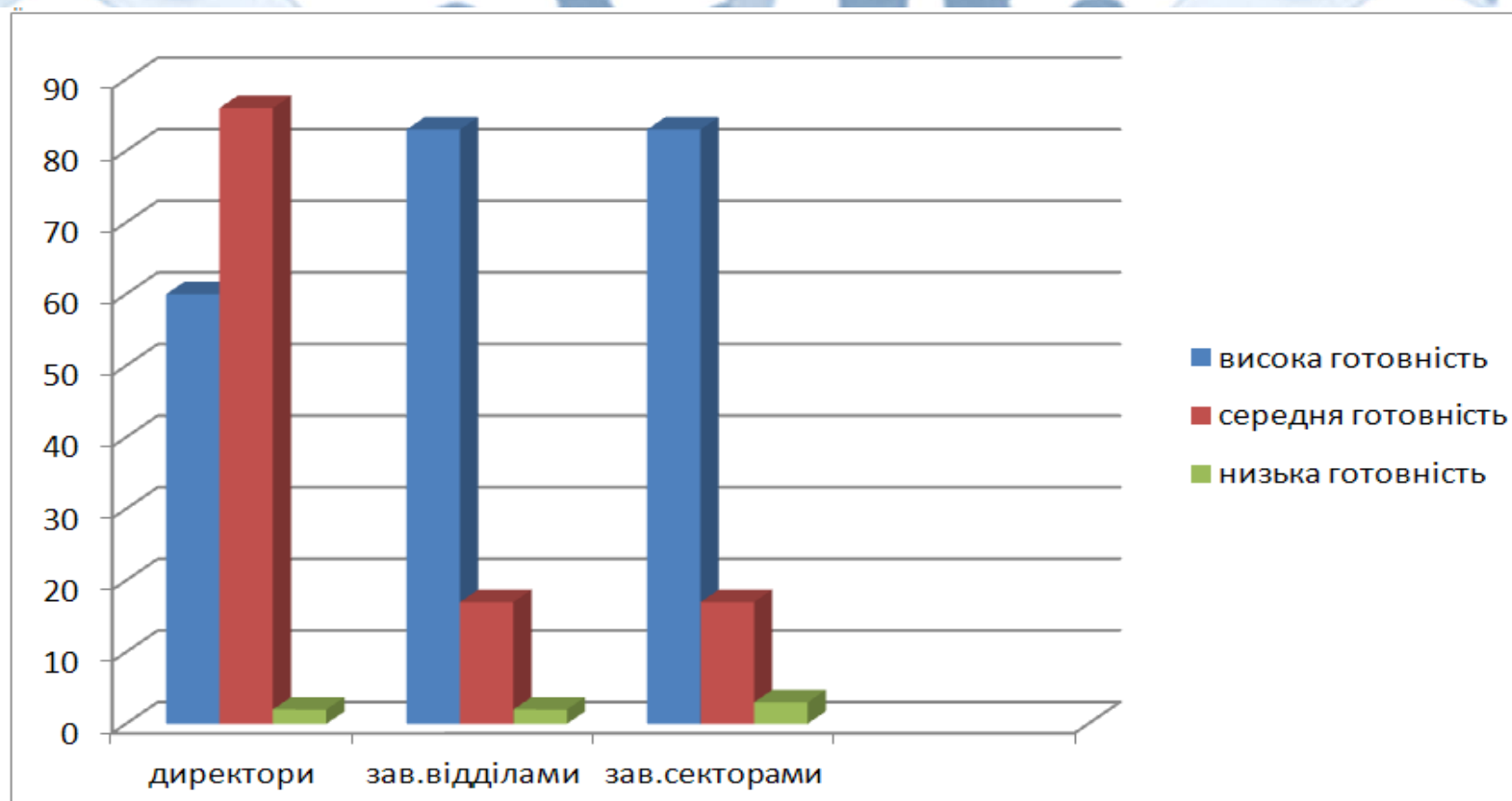
інформаційний менеджмент

Результати дослідж

**Готовність до нововведень керівників стратегічного рівня – 45%,
тактичного і операційного – 83%**

2% керівників всіх рівнів заявила про низьку готовність до інноваційних змін

ГОТОВНІСТЬ ДО НОВОВВЕДЕНЬ

За результатами анкетування керівники стратегічного рівня управління (директори і заступники директорів бібліотек) для поліпшення системи управління актуальними є

- впровадження системного управління через відповідальність, делегування повноважень, взаємодію
- внутрішня самореалізація та саморозвиток бібліотеки, який передбачає комплекс дій з розробки і реалізації гнучкої, адаптивної, інтелектуальної моделі за рахунок мобілізації можливостей зростання внутрішніх резервів і надання користувачам якісних інформаційних послуг;
- розвиток управління системою формування соціально-значимих і професійно-компетентнісних якостей бібліотечних працівників через проведення вебінарів, клубів з ділового спілкування з управлінських питань, таких як «Школа керівника», «День директора», «Професійного та творчого спілкування директорів», соціально-психологічних тренінгів;
- проектне управління в бібліотеці (можливо перепроєктування роботи, структурних підрозділів бібліотеки у зв'язку зі зміною змісту і моделі управління діяльності бібліотеки).

За результатами анкетування керівники тактичного рівня управління

- реалізація якісного управління, через організацію «Школи якості», постійно діючих семінарів «Модель інноваційної бібліотеки: актуалізація українського і зарубіжного досвіду», участі у проектах по підвищенню якості діяльності бібліотеки і управління;
- демократизація управління (із застосуванням матричних методів організації управлінської діяльності);
- соціально-психологічна мотивації персоналу

За результатами анкетування керівники оперативного рівня управління

- удосконалення форм і методів управлінської праці за рахунок підвищення наукового рівня організації праці;

- доведення до персоналу бібліотеки напрямів роботи бібліотеки шляхом нарад з обговорення суті інноваційної діяльності бібліотеки для просування її політики.

Висновки за результатами анкетування

Бібліотеки адаптуються до нових соціальних викликів шляхом опанування інноваційними соціально-інформаційними технологіями управління, під якими розуміються засоби вирішення практичних завдань, що охоплюють всю систему управлінських рішень і практичних дій, спрямованих на зміну бібліотечно-інформаційної діяльності відповідно до заданої мети. Особливе місце у цьому процесі належить оптимізації управлінських кадрових ресурсів, від яких повністю залежить застосування інноваційних технологій управління.

Напрями впровадження інноваційних технологій управління бібліотекою

Необхідною умовою ефективного та сталого розвитку бібліотек є системне впровадження інноваційних технологій управління бібліотекою з урахуванням сучасних тенденцій розвитку бібліотечно-інформаційної сфери

Інноваційний менеджмент

Інформаційний менеджмент

Стратегічний менеджмент

Інноваційний менеджмент в бібліотеці

Консалтинг

управлінське консультування з широкого кола питань у сферах фінансової, юридичної, технологічної, технічної, експертної діяльності, що надається зовнішніми консультантами, для рішень тієї чи іншої проблеми з метою допомогти системі управління в досягненні заявлених цілей

Консультації для фахівців бібліотек ВНЗ м. Харкова, Ніжинського державного педагогічного університету ім. М. Гоголя, Вінницької обласної медичної бібліотеки, Херсонської ОУНБ, Львівської обласної науково-педагогічної бібліотеки та бібліотек філій УІПА в мм.

Слов'янськ, Бахмут.

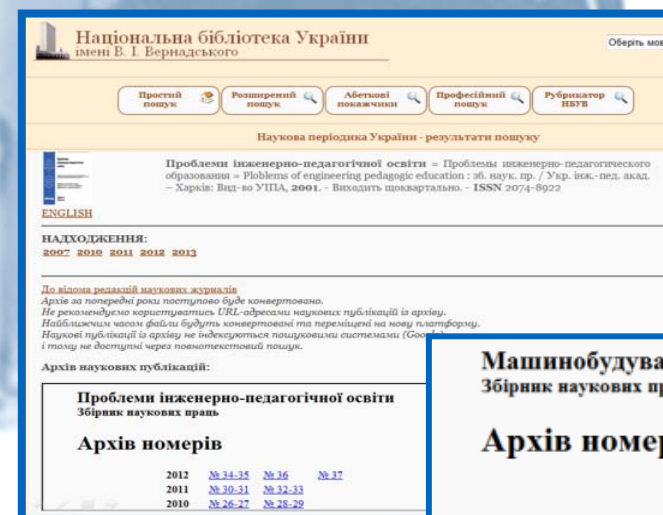
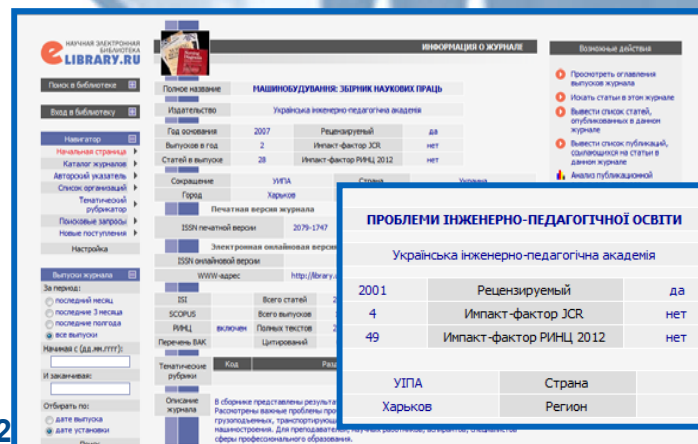
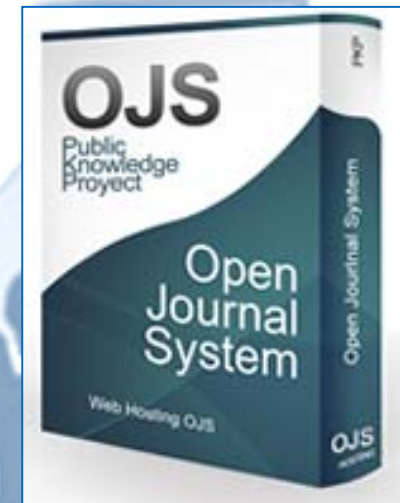
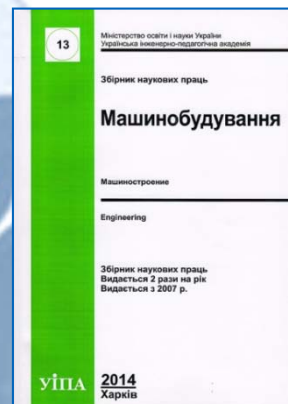
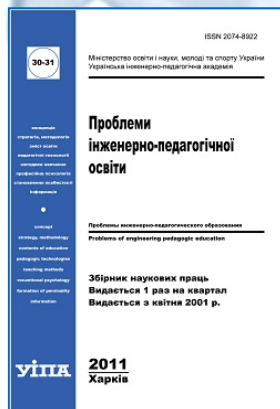
Тренінги для бібліотекарів технікумів в межах проекту “Бібліоміст”

Семінари і майстер-класи для фахівців бібліотек ПТНЗ м. Харкова і області.

Інноваційний менеджмент в бібліотеці

реінжиніринг

фундаментальне переосмислення і радикальне перепроєктування бібліотеки та її найважливіших процесів з метою досягнення істотного підвищення якості функціонування

Інноваційний менеджмент в бібліотеці

фандрейзинг

пошук і залучення додаткових джерел фінансування

*Бібліотека веде пошук додаткових джерел фінансування, спонсорів, доброчинців, меценатів, котрі не є байдужими до інтелектуальних надбань академії, **впровадження додаткових платних послуг***

Інноваційний менеджмент в бібліотеці

Контролінг

ефективне управління бібліотекою для забезпечення її сталого функціонування, потребує чіткого визначення мети діяльності, принципів управління, що застосовуються, та способів їхньої реалізації.

*Щорічні звіти-плани про роботу
бібліотеки відповідно до
Концепцій розвитку,
перспективних планів роботи;
Звіт-плани за навчальний рік;
Самоаналіз діяльності
бібліотеки;
Довідки про роботу бібліотеки за
окремими видами робіт*

Інформаційний менеджмент в бібліотеці

Ефективне управління інформаційними ресурсами, створення необхідного програмного і технічного середовища для інформаційного забезпечення та оптимізації управлінської діяльності

АІБС

БД “Кадри”

БД “Документообіг”

Електронна система моніторингу базової мережі публічних бібліотек України (ЕСМаР)

Google Apps for Work – єдина система комунікації і надійне функціональне рішення для командної роботи бібліотек

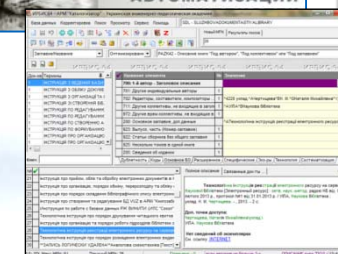
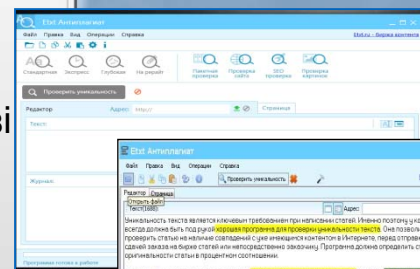
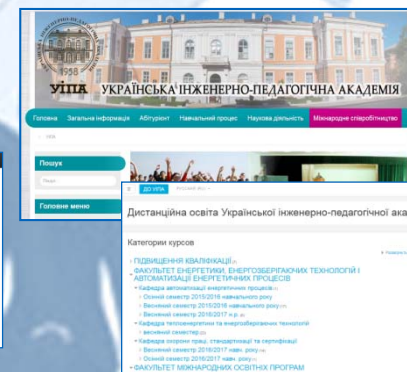
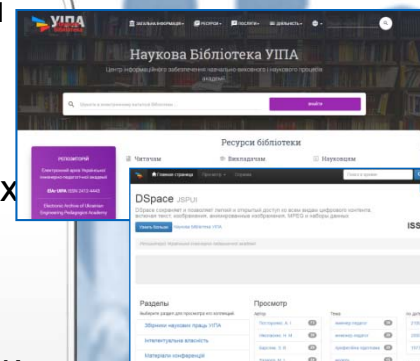
Стратегічний менеджмент в бібліотеці

Диверсифікація технологій управління

Технологічний трансфер це послідовність дій, в ході яких заняття, досвід, нові технології і техніка, що застосовуються в діяльності бібліотек, вільно поширюються, передаються через надання послуг або набуваються бібліотеками для впровадження в якості продукту або вдосконаленого виробничого процесу, операції.

- адаптація програмного продукту з відкритим кодом DSPACE, для організації і розміщення на ній Електронного архіву репозитарію УІПА
- освоєння програми з відкритим кодом «e-TXT Антиплагіат» для перевірки якості навчальних і навчально-методичних видань академії.
- вивчення багатофункціональної системи дистанційного навчання «Moodle» для роботи з наповнення дистанційних курсів повними текстами навчальних і навчально-методичних видань;
- створення службових БД «DOKUMENTASTIYALIBRARY» та «Кадри» на базі ПЗ «ІРБІС», які включають повні тексти адміністративно-управлінської, інструктивно-технологічної документації та інформацію про кадровий склад.
- впровадження мобільних технологій при оновленні сайту, для реалізації веб-присутності бібліотеки, що підвищить якість обслуговування веб-аудиторії.

Диверсифікація технологій управління

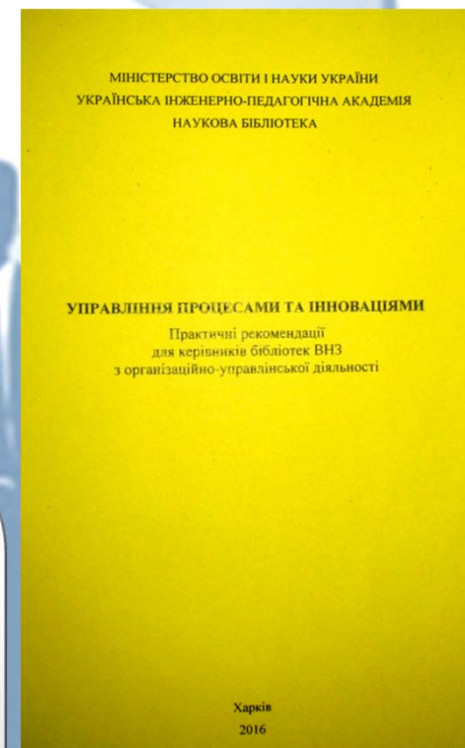
Збалансована система показників є інструментом управління, який є основою системи **стратегічного управління організацією**, базується на зв'язку фінансових та не фінансових показників зі стратегічними цілями для моніторингу та оцінювання ефективності діяльності та реалізації стратегії бібліотеки.

Використовуючи ЗПС кожна стадія проекту системи управління стратегією має принести конкретні результати. Мета угруповання стратегічних цілей в розрізі проєкцій полягає в тому, щоб виділити всі стратегічно важливі аспекти діяльності бібліотеки. ЗПС допомагає бібліотечним керівникам всіх рівнів погоджувати інтереси співробітників усередині бібліотеки, направляючи їх увагу на один і той же набір показників, щоб збалансувати діяльність бібліотеки для підвищення стратегічної ефективності і досягнення бажаної мети.

Диверсифікація технологій управління

Креативні управлінські рішення – це творчі рішення у сфері управлінської діяльності, процес розробки яких відрізняється творчим характером, а результати мають позитивні наслідки для колективу бібліотеки, користувачів, суспільства в цілому.

Креативний менеджмент тісно пов'язаний з розвитком таких напрямів, як управління персоналом, стратегічний менеджмент, інноваційний менеджмент, самоменеджмент, організаційна культура, маркетинг. Тому керівники бібліотек, розглядаючи креативні аспекти прийняття управлінських рішень, а саме створення креативних команд в умовах суспільства знань усвідомлюють, що необхідно приєднатися до цього процесу для збереження **інтелектуального лідерства бібліотек**.

Трансформація в системі організації управлінської діяльності

Висновки

Інноваційні технології управління бібліотеками є основою для системної модернізації діяльності бібліотек і спрямовані на:

якісне
вдосконалення
процесу
управління
бібліотекою

формування
інформаційної
бази прийняття
управлінських
рішень

збереження
конкурентоспро
можності в
умовах
інформатизації,
розвитку
інформаційних
технологій та
інтеграції
бібліотеки до
системи
електронних
комунікацій

Перспективи

управління корпоративною діяльністю бібліотек;

вивчення зарубіжного досвіду створення, функціонування та використання інноваційних технологій управління бібліотекою;

автоматизація процесів управління.

Дякую за увагу!
nataliya196513@gmail.com

*“Бібліотеки ВНЗ : досвід та перспективи
II Міжнародна науково-практична конференція
19-21 червня 2017р. м. Одеса*